

Høringsinnspill Vilårsrevisjon RSK

17.mars 2022 åpnet NVE revisjon av konsesjonsvilkårene i Røldal Suldal vassdraget. Dette kom ble framstilt som et godt alternativ ble det sagt på stortinget, siden det ikke ble ny konsesjon som det var forespeilet siden 1962. Konsesjonen i 1962 ble velsignet av folkekongen Olav V og landsfaderen Einar Gerhardsen med den bakgrunn at Norge trengte stabil kraft til kraftkrevende aluminiumsproduksjon på Karmøy.

Nå er det ikke lenger slik, eller jo mener Hydro, som sa offentlig at det kunne bli vanskelig å satse på aluminiumsproduksjon viss de ikke fikk beholde RSK inn i evigheten. Dermed ble norgeshistoriens sleipeste selskapsfinte et faktum og hjemfallsretten ble dermed avskaffet. Ola og Kari nordmann er fremdeles ikke informert om at arvesølvet deres er fratatt dem inn i evigheten.

Så var det dette med vilårsrevisjon da, slik jeg har skjønnt det så skal vilårsrevisjonen kartlegge miljøforhold og modernisere miljøvilkårene i vassdraget. I bildet på neste side står det konkret hva Lyse ser for seg å gjøre, hva de vurderer å gjøre og hva de er i dialog med kommunen og gjøre.

Er eller vil bli igangsatt:

- **Vannstandsmåling på nett.** – Ja det burde nå være en enkel sak å legge ut.
- **Plastring i Hårajuvet.** – grunna erosjonsskade så har Hydro allerede fikset opp i dette samtidig eller før vilårsrevisjonen ble åpnet. Dette er en av mange plasser som kunne trengt en makeover, men slik jeg ser det har dette lite eller ingen allmenn verdi.
- **Rydding av gammelt skrot og søppel.** Det ligger fremdeles mye skrap og søppel i regulering/anleggs – område fra 60 tallet og frem til i dag. Dette er noe Hydro har hatt over 60 år på å utføre, men merkelig nok så har det blitt et punkt under miljøforbedringer i vilårsrevisjonen.
- **Båtopptrekk.** Det er noe vi også har ventet på i 60 år ... de såkalte båtopptrekkene i regi Hydro må nok være at den stussligste sorten, både i Røldalsvatnet, Valldalsvatnet og Votna. Men forhåpentligvis så blir i muligens dette innfridd de neste 10 årene.
- **Vann i naturlig elveløp ved Røldalsvatnet.** Her kan Lyse åpne og lukke lukene til det gamle elveløpet akkurat når de vil, merkelig at dette også har lurt seg på lista over miljøforbedringer når de kan gjøre dette gratis den dag i dag.

Til vurdering:

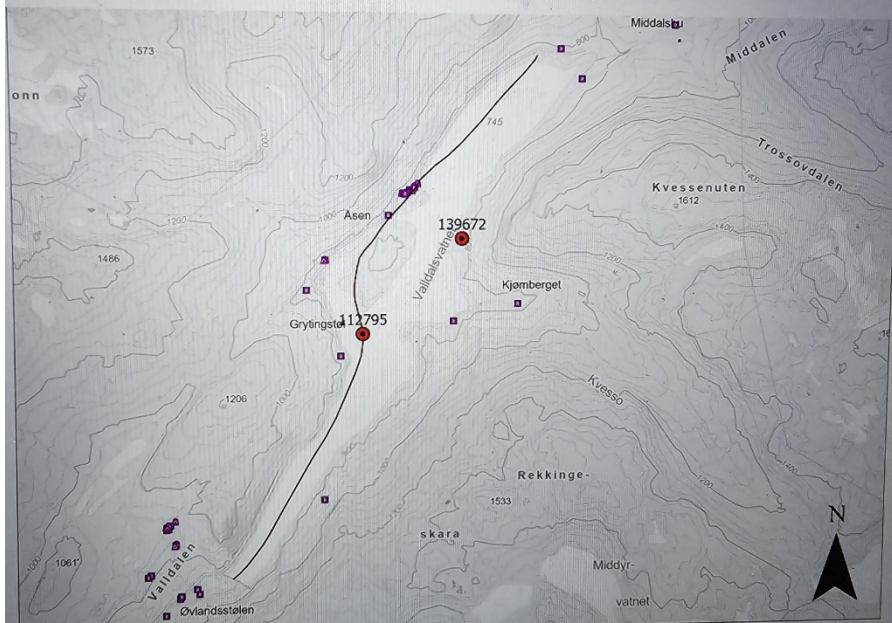
- **Vintertilkomst i Valldalen.** Dette er et krav i konsesjonen fra 1962, at eiendommene skal kunne nyttes som før. Vintertilkomsten og Hydro sin vilje til å etterleve kravet har til tider vært helt fraværende. Her må Hydro overta alt ansvar for både vinterveg og sommerveg.
- **Regulering av ferdsel av hensyn til villrein.** Slik konsesjonssøknaden til Lyse ligg per i dag, så tviler jeg sterkt på at de er genuint interessert i å bedre villreins levekår. Dette med tanke på pumpekraftverk på Holmavatnet og Votna. Her vil det komme rapporter som vil undergrave Norconsult sine rapporter.
- **Kunnskapsgrunnlag kulturminner.** Etter at jeg leste hva Lyse hadde kartlagt av kulturminner i Valldalen så kan ikke dette punktet tast seriøst. Se bilde lenger nede.

- **Arrondering og retting av inngrep.** Her har Lyse allerede kommet langt i planleggingen av problematikken ved Valldalsdammen. Hvordan kan de starte med dette arbeidet når man enda ikke vet utfallet av den nye konsesjonen? Er HRV og LRV allerede fast, selv om de søker ny konsesjon?
- **Etablering av kulvert.** Beste miljøtiltaket til nå. Problematikken ved kote 700 er merkbar hvert år og bør gjøres snart som råd.

Dialog med kommunen om løsning:

- **Vedlikehold langs Valldalsveien.** Kommunen overtok ansvaret over Valldalsveien i den tid det var forespeilet hjemfall i 2022, nå har Lyse søkt om ny konsesjon og det er både forventet og et krav fra kommune og folk i Røldal at Valldalsveien overlates til Lyse.
- **Bro over Valldalen v/ Grytingstølen.** Det samme gjelder her, Lyse sin jobb og utbedre broen.
- **Mobildekning i Valldalen.** Et bra tiltak fra Lyse sin side.
- **Fiskeutsetting.** Her kommer fjellstyret i Røldal til å komme med en nøye vurdert uttalelse, som jeg støtter.

I Valldalsvatnet går det et slep som går gjennom store deler av vannet. Slepet går på land ved Åsen, men fortsetter videre i Valldalsvannet i nordlig retning. Det er ukjente forhold rundt sedimentering i vannet, men slepet kan være vanskelig å påvise under vann. Uhlshelleren er utgravet, men helleristningene ligger fortsatt neddemmet. Disse er trolig svært vanskelig å finne igjen på grunn av lysforhold under vann.

Dette er det eneste som står om Valldalen når det gjeld kulturminner. Dette er rett og slett skammelig fra Lyse sin side.

Lyse Kraft inviterer til dialog og samarbeid

Konsesjonene er omgjort ved kgl. res av 11. juni 2021

- Setter rammene for regulering og utnyttelse av vannressursene i vassdragene.
- NVE har i brev av 17.03.2022 åpnet revisjon av konsesjonsvilkårene i tråd med OEDs vedtak og føringene fra Stortinget.

Alminnelig revisjon av konsesjonsvilkårene

- Bedre miljøforhold og modernisere miljøvilkår
- Forsyningsikkerhet og konsekvenser for kraftsystemet
- Minstevannføring og magasinrestriksjoner
- Flomsikkerhet
- Økonomiske ytelser
- Opprustning og utvidelse (vinn-vinn for produksjon og miljø)

Innhente et godt kunnskapsgrunnlag

- Til utarbeidelse av revisjonsdokumentet.
- Vurdere tilpasninger i dagens produksjonssystem og analyse av hvordan dette eventuelt kan skje på en måte som gir gevinst for samfunn og miljø.
- Sørge for at konsesjonsmyndighetene (NVE og OED) har et godt grunnlag for å gjøre sin interesseavveining.

Vi inviterer til dialog og samarbeid

- Betydelig lokalkunnskap som vi må få innsikt i, og få forståelse for
- Videreføre det arbeid som er etablert mellom regulat og kommunene
- Vi vil gjerne ha et fast kontaktpunkt med Røldal bygdevalg, håper det kan være en arena for dialog med representanter for allmenne interesser i Røldal

Tiltak med tilknytning til Røldal som er igangsatt eller vurderes

Er eller vil bli igangsatt.....	Til vurdering.....	Dialog med kommunen om løsning.....
<p>Vannstands-måling på nett</p> <p>Enklere tilgang på informasjon om vannstandsstatus og reguleringsmagasin</p>	<p>Vintertilkomst til Valdalen</p> <p>Sikrere adkomst til Valdalen når isforholdene er dårlige og det er rasfare</p>	<p>Vedlikehold av veien langs Valdalsvatnet</p> <p>Dette er et kommunalt ansvar, men Lyse Kraft, kan i dialog med kommunen vurdere løsninger som kan bedre forholdene</p>
<p>Plastring Hårajuvet</p> <p>Skade i reguleringszone (erosjon) som delvis skyldes regulering i Røldalsvatn</p>	<p>Regulering av fordsel av hensyn til villrein</p> <p>Norconsult tilrår å etablere samarbeid mellom forvaltning, felstyre, DNT mfl. for å øke trekkaktiviteten</p>	<p>Bro i Valdalen v/ Grytingstøl</p> <p>Bro v/ Grytingstøl trenger utbedring og har en uheldig utforming, særlig ved vinterbruk.</p>
<p>Rydding av gammelt skrot og søppel</p> <p>Ligger søppel, skrot og andre rester etter anleggsvirksomhet flere plasser. Bør ryddes snarest.</p>	<p>Kunnskapsgrunnlag kulturminne</p> <p>Tilstandsregistrere kjente kulturminner i reguleringssonen. Aktuelt å registrere automatisk fredet kulturminne og nyere tids kulturminne i området.</p>	<p>Mobildekning i Valdalen</p> <p>Bidra til å etablere mobildekning i Valdalen for å bedre sikkerheten</p>
<p>Båtøpptrekk</p> <p>Allmennheten har ønsket nye / bedre båtøpptrekk i Røldalsvatn og Valdalsvatn</p>	<p>Arrondering og retting av inngrep</p> <p>Norconsult viser til manglende sluttarronderinger av gamle tipper, masser vasket ut av tipp, erosjonsskader ol.</p>	<p>Fiskeutsett</p> <p>For Ullensvang gjelder: Valdalsvatn, Votna, Røldalsvatn. Vestre og østre Middy, Nupstjern og Kaldevatn ikke satt ut fisk av Hydro</p>
<p>Vann i naturlig elveløp Røldalsvatn</p> <p>En fordeling av vannet som i dag går i kanalen, mellom kanalen og det naturlige elveleiet er vurdert å gi positive virkninger for landskapet</p>	<p>Etablere kulvert</p> <p>Kulverter og/eller tappetunnel i indre deler av Valdalsmagasinet for å avbete problem som oppstår rundt kote 700</p>	

Jeg håper og tror at NVE ser at dette er langt under hva som er forventet av en så stor kraftprodusent som Lyse, med tanke på vilkårsrevisjonen. NVE har et godt stykke arbeid som må gjennomføres, slik at man ikke står igjen med en vinner og en taper i denne allerede 60 år lange historien.